

Președinția României la Consiliul Uniunii Europene 1 ianuarie – 30 iunie 2019

Educație și formare profesională

„Coeziunea, o valoare europeană comună” a fost tema generală care a unit toate demersurile și evenimentele Președinției române a Consiliului Uniunii Europene. În domeniul educației și formării profesionale, această temă s-a declinat în ideea de „conectivitate” prin educație și formare (Connecting Education), prin abordarea mai multor aspecte:

- mobilitatea și contribuția acestora la promovarea valorilor comune și crearea unei identități europene;
- excelența și rolul universităților europene în crearea Spațiului european al educației, precum și crearea unor centre de excelență în învățământul profesional și tehnic;
- incluziunea și rolul educației în asigurarea coeziunii sociale.

1. Obiectivele Președinției României la Consiliul UE în domeniul educației și formării profesionale au fost următoarele:

- să contribuie la consolidarea identității europene prin educație, la promovarea unei educații de înaltă calitate, favorabile incluziunii, acordând o atenție specială învățării bazate pe competențe-cheie, care să fie dobândite pe tot parcursul vieții;
- să promoveze mobilitatea în scopul învățării, care reprezintă unul dintre cele mai importante instrumente menite să contribuie la dezvoltarea capacității

profesionale și a competențelor de bază și transversale, precum și la creșterea șanselor de inserție profesională;

- să obțină acordul privind două propuneri de recomandări: una pe tema educației și îngrijirii timpurii și a doua privind abordarea globală a predării și învățării limbilor;
- să promoveze cooperarea între Europa și Asia și internaționalizarea învățământului prin organizarea la București a reuniunii miniștrilor educației, parte a procesului de cooperare interguvernamentală ASEM, precum și a reuniunilor rectorilor și studenților din cele două regiuni (mai 2019);
- să sprijine cooperarea în spațiul francofon prin organizarea la București, sub egida Președinției României la Consiliul UE a evenimentelor celei de-a patra ediții a Inițiativei pentru Dezvoltarea Digitalului în Spațiul Universitar Francofon (IDNEUF4).

2. Rezultate obținute de PRES RO în domeniul educației și formării profesionale:

a) Adoptare acte legislative

- Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind stabilirea dispozițiilor pentru continuarea activităților de mobilități academice în curs de desfășurare în cadrul programului Erasmus+, în contextul retragerii Regatului Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord ("Regatul Unit") din Uniunea Europeană.

Regulamentul creează cadrul necesar continuării activităților de mobilități academice în curs de desfășurare în cadrul programului Erasmus+, în contextul retragerii Regatului Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord din Uniunea Europeană.

b) Adoptare acte nelegislative

- Recomandarea Consiliului privind sistemele de înaltă calitate de educație și îngrijire timpurie

Obiectivul recomandării este de a sprijini statele membre în eforturile lor de îmbunătățire a accesibilității și a calității sistemelor de educație și îngrijire

timpurie a copiilor, recunoscând totodată că statele membre dețin responsabilitatea principală în acest domeniu.

Documentul prezintă elementele-cheie ale unui cadru de calitate în domeniul educației și îngrijirii timpurii a copiilor, care poate constitui o sursă de inspirație pentru statele membre în abordarea lor strategică privind serviciile din acest domeniu.

➤ *Recomandarea Consiliului privind o abordare globală a predării și învățării limbilor*

Prin această Recomandare se pune accentul pe modalitățile prin care pot fi depășite obstacolele privind învățarea și predarea limbilor străine. Astfel, sunt evidențiate învățarea integrată prin predarea diferitelor discipline de studiu în limbi străine, folosirea instrumentelor digitale și online pentru învățarea limbilor, dezvoltarea profesională inițială și continuă a profesorilor și actualizarea competențelor digitale a acestora, precum și optimizarea practicilor de predare cu ajutorul metodelor și tehnologiilor noi. De asemenea, se recomandă punerea la dispoziția studenților a unui inventar de resurse educaționale deschise, precum și completarea Cadrului european comun de referință pentru limbi.

➤ *Concluzii ale Consiliului privind punerea în aplicare a Recomandării Consiliului privind actualizarea parcursurilor de învățare: noi oportunități pentru adulți*

Documentul ia notă de stadiul implementării Recomandării privind actualizarea parcursurilor de învățare: noi oportunități pentru adulți. Concluziile recunosc progresele înregistrate la nivel național și fac apel la statele membre să instituie măsuri durabile, pe termen lung, în materie de actualizare a competențelor și de reconversie profesională a adulților, să adopte o abordare strategică coerentă în ceea ce privește furnizarea de competențe de bază adulților cu un nivel scăzut de competențe și/sau de calificare, să îi sensibilizeze pe angajatori – în special IMM-urile – cu privire la importanța actualizării competențelor și a reconversiei profesionale și cu privire la mecanismele de sprijin disponibile pentru dezvoltarea competențelor adulților.

c) Reuniuni sectoriale ale Consiliului Uniunii Europene - Consiliului Educație, Bruxelles, 22 mai 2019

În cadrul Consiliului, au fost discutate și adoptate trei documente nelegislative:

- Recomandarea Consiliului privind sistemele de înaltă calitate de educație și îngrijire timpurie
- Recomandarea Consiliului privind o abordare globală a predării și învățării limbilor
- Concluzii ale Consiliului pentru punerea în aplicare a Recomandării Consiliului privind actualizarea parcursurilor de învățare: noi oportunități pentru adulți.

Tema propusă de PRES RO pentru dezbaterile politice a fost - Construirea viitorului Europei: contribuția educației la consolidarea coeziunii sociale. Discuțiile miniștrilor educației au avut la bază un document de lucru al PRES RO, care a prezentat contextul european și a orientat discuțiile în jurul cooperării europene în domeniul educației și formării și al învățării bazate pe valorile comune, care contribuie la coeziunea socială.

În marja Consiliului, Președinția României a organizat un dejun de lucru informal, în cadrul căruia au fost schimbate opinii privind Utilizarea inteligenței artificiale în educație: provocări și oportunități.

Documentele adoptate în cadrul PRES RO 2019 și dezbaterile organizate în marja Consiliului Educație au contribuit la discuțiile privind viitorul educației și constituirea Spațiului european al educației până în 2025 și, implicit, la consolidarea proiectului european, prin promovarea unei viziuni incluzive și de calitate asupra educației, consolidarea mobilității, promovarea valorilor și formarea competențelor, în contextul învățării pe tot parcursul vieții.

d) Reuniunile PRES RO organizate în România

- *Reuniunea la nivel înalt în domeniul educației și formării profesionale (HLG), București, 27-28 februarie 2019*

Evenimentul a propus reprezentanților statelor membre o discuție privind viitorul cadru strategic în domeniul educației și formării profesionale post 2020 dintr-o triplă perspectivă: a decidenților politici, a studenților și elevilor și a experților. Au fost abordate teme de interes comun pentru statele membre, precum incluziunea, accesul la educație, calitatea educației, mobilitatea,

recunoașterea diplomelor și limbile străine, competențele digitale și valorile comune. Dezbaterile privind promovarea competențelor digitale și asigurarea calității tranzițiilor între nivelurile de studiu au confirmat că digitalizarea a devenit o componentă esențială a educației și a vieții cotidiene, iar inovarea în educație trebuie să îi ajute pe elevi să depășească barierele sociale și să urmeze parcursuri educaționale personalizate.

➤ ***Reuniunea directorilor generali pentru învățământul profesional și tehnic (DG VET), Alba Iulia, 18-19 martie 2019***

În cadrul reuniunii, reprezentanții statelor membre, ai Spațiului Economic European și ai țărilor candidate, precum și ai partenerilor sociali de la nivel european au discutat despre viitorul învățământului profesional și tehnic după anul 2020 și rolul competențelor cheie și al excelenței în dezvoltarea sistemelor de educație și formare profesională. Temele specifice abordate au vizat competențele digitale în învățământul profesional și tehnic, competențele transversale și antreprenoriatul. Au fost prezentate exemple de bună practică din România și din alte state membre, pentru fiecare temă propusă. Concluziile reuniunii au adus în atenție importanța competențelor, inclusiv a celor digitale și antreprenoriale, pentru învățământul profesional și tehnic și pentru dezvoltarea economică și socială.

➤ ***Reuniunea directorilor generali pentru învățământul preuniversitar (DG Schools), Timișoara, 31 martie – 2 aprilie 2019***

În contextul constituirii Spațiului european al educației, participanții au discutat despre oportunitățile școlilor în contextul noului program Erasmus+, precum și modalitățile de promovare a identității europene prin proiecte comune în domeniul culturii și educației și prin proiecte care să dezvolte o cultură a democrației. Reprezentanții statelor membre au subliniat importanța extinderii inițiativei Jean Monnet la nivelul învățământului preuniversitar pentru promovarea incluziunii. Au fost prezentate exemple de bună practică din România, care au evidențiat contribuția culturii, artelor și educației la dezvoltarea competențelor cheie, la promovarea valorilor comune și la construirea identității europene. Concluziile reuniunii au arătat că dezvoltarea competențelor și atitudinilor reprezintă o provocare majoră a sistemelor de educație din Uniunea Europeană.

➤ ***Reuniunea Grupului de monitorizare a Procesului Bologna (BFUG) și Adunarea Generală a Registrului european pentru asigurarea calității în învățământul superior (EQAR), București, 3-5 aprilie 2019***

Principalele teme de discuție au vizat viitorul Procesului Bologna, incluzând guvernanta, prioritățile tematice și obiectivele acestuia după anul 2020. În cadrul reuniunii a fost de asemenea evaluat stadiul activităților pe care le desfășoară grupurile de lucru stabilite în marja Procesului Bologna, pentru perioada 2018-2020.

➤ ***Reuniunea Directorilor Agențiilor Naționale Erasmus+, București, 9-12 aprilie 2019***

Evenimentul a reunit directorii de agenții naționale din statele participante la Programul Erasmus+. Principalele teme de discuție au vizat propunerile de Regulamente pentru viitoarele Programe Erasmus+ (2021-2027) și Corpul European de Solidaritate.

➤ ***Reuniunile în cadrul Cooperării interguvernamentale între Europa și Asia în domeniul educației (ASEM), București:***

- În perioada 15-16 mai 2019, a fost organizată a șaptea reuniune a miniștrilor educației din ASEM (7th ASEM Education Ministers' Meeting/ASEMME7), care a fost precedată de Conferința Rectorilor și Forumul Studenților ASEF (7th ASEF Rectors' Conference and Students' Forum / ARC7) și de cea de-a doua reuniune a înalților funcționari din ASEM (2nd Senior Officials' Meeting / SOM2), cu rol tehnic, de pregătire a ministerialei ASEMME7.

Evenimentele au reunit reprezentanți ai ministerelor educației din cele 51 de state membre ale inițiativei de cooperare interregională Asia-Europe Meeting (ASEM). Tema reuniunii ministeriale ASEM ME7 a fost „Educația care conectează: incluziune, mobilitate și excelență în sprijinul obiectivelor de dezvoltare durabilă”. Pe parcursul celor două zile, discuțiile miniștrilor educației au vizat instrumentele disponibile, precum și măsurile necesare pentru asigurarea echilibrului și caracterului incluziv al mobilităților dintre Asia și Europa în era digitală.

De asemenea, în cadrul dezbaterilor, un punct important de interes l-a constituit modul în care Procesul Educațional ASEM contribuie la îndeplinirea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă.

În cadrul acestui eveniment a fost discutată și adoptată Declarația de la București, document de referință pentru cooperarea viitoare, care introduce dezvoltarea durabilă și digitalizarea ca teme transversale în cadrul celor patru arii prioritare ale Procesului Educațional ASEM: asigurarea și recunoașterea calității educației, implicarea mediului de afaceri și industriei în educație, mobilitatea echilibrată și învățarea pe tot parcursul vieții.

➤ *Reuniunea directorilor generali pentru învățământul superior (DG HE), București, 5-7 iunie 2019*

Alături de directorii generali pentru învățământ superior din toate statele membre UE și de reprezentanți ai Comisiei Europene, au participat la acest eveniment și delegați din partea organizațiilor europene cu responsabilități în domeniul învățământului superior (EQAR, EURASHE, ESU, EUA).

Temele de discuție au vizat contribuția învățământului superior la dezvoltarea Spațiului european al educației până în anul 2025, discuțiile fiind concentrate asupra următoarelor teme: recunoașterea automată a diplomelor, noul program Erasmus+, importanța competențelor STEAM în învățământul superior, stadiul de implementare a două inițiative majore - Universitățile Europene și Cardul Studentesc European, precum și modalități inovatoare de învățare și predare în învățământul universitar. Concluziile reuniunii au subliniat provocările cu care se confruntă universitățile în contextul evoluțiilor demografice și al schimbărilor tehnologice rapide din ultimele decenii, rolul pe care acestea trebuie să îl asume ca vector de dezvoltare și progres.

➤ *A patra conferință a miniștrilor învățământului superior din țările francofone (IDNEUF4), București, 18-21 iunie 2019*

Evenimentul a inclus trei reuniuni: Forumul digital al spațiului universitar francofon, Conferința pentru finanțarea digitalului în spațiul universitar francofon și Conferința miniștrilor învățământului superior din țările francofone. Cei peste 200 de participanți, reprezentanți ai ministerelor de resort din țările francofone, membri ai instituțiilor francofoniei și ai mediului academic, au dezbătut programele de susținere a digitalizării învățământului superior și cercetării, precum și opțiunile strategice și instrumentele care să permită asigurarea finanțării proiectelor IDNEUF.

- Declarația de la București, adoptată în cadrul Conferinței miniștrilor învățământului superior din țările francofone, stabilește principalele linii de acțiune pentru următoarea perioadă. Astfel, miniștrii și delegațiile ministeriale au agreat susținerea programului propus de Comitetul tehnic privind cadrul strategic până în anul 2030 și înființarea unui comitet de lucru în al cărui mandat intră dezvoltarea planului strategic, elaborarea programului de lucru, respectiv coordonarea procesului de aplicare a acestui plan.

- ***Conferința HEInnovate, București, 20-21 iunie 2019***

Evenimentul „Sprijinirea antreprenoriatului și inovării în și prin învățământul superior”, organizat de Ministerul Educației Naționale împreună cu Comisia Europeană și Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) a reunit peste 200 de participanți. România se numără printre cele 10 țări care au luat parte la studiul HEInnovate, o inițiativă comună a OCDE și a Comisiei Europene. Exercițiul HEInnovate oferă instituțiilor de învățământ superior posibilitatea autoevaluării potențialului antreprenorial și inovativ. Din România au participat la această analiză șase universități: Universitatea Politehnica din București, Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București, Universitatea de Vest din Timișoara, Universitatea Transilvania din Brașov, Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca și Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava.

Analiza s-a axat pe două dimensiuni principale: predarea și învățarea antreprenorială și respectiv pregătirea și sprijinirea antreprenorilor. În plus, evenimentul a creat contextul pentru discutarea aspectelor reliefate în cadrul exercițiului și pentru împărtășirea experiențelor altor instituții de învățământ superior din țările participante la acest exercițiu.

- ***Vizita de studiu a Comitetului Educație, Constanța, 27-28 iunie 2019***

Agenda reuniunii informale a Comitetului Educație a adus în atenție competențele transversale în învățării pe tot parcursul vieții. În acest sens, au fost prezentate exemple de bună practică promovate de universități- Universitatea "Ovidius" din Constanța, ONG-uri și start-upuri de succes privind predarea și învățarea limbilor străine, utilizând platforme digitale, dezvoltarea și folosirea metodelor inovative de predare, precum și promovarea competențelor antreprenoriale.

e) **Alte reuniuni, evenimente, conferințe organizate în România sub egida PRES RO**

➤ ***PLA – Activitatea de învățare reciprocă în învățământul profesional și tehnic, Timișoara, 20-21 februarie 2019***

Activitatea de învățare reciprocă a avut ca temă “Abordări regionale inovative pentru asigurarea excelenței în învățământul profesional și tehnic”, pornind de la exemplul de bună practică reprezentat de activitățile structurilor partenariale regionale/locale, respectiv de către Consorțiul Regional Vest și de către Comitetele Locale de Dezvoltare ale Parteneriatului Social de la nivelul regiunii de dezvoltare Vest.

Evaluarea structurilor regionale/ locale a fost realizată de partenerii sociali în baza unor criterii, precum: atractivitatea ofertei de formare în raport cu aspirațiile elevilor și ale părinților; flexibilitate în adaptarea ofertei învățământului profesional și tehnic la cerințele pieței muncii; relevanța ofertei, în raport cu nevoile de calificări și angajabilitate; inovarea proceselor de învățare, a managementului resurselor și inovarea organizațională; acoperirea cerințelor specifice ale angajatorilor prin aria „business”.

➤ ***Reuniunea semestrială a rețelei EuroGuidance, București, 9-10 aprilie 2019***

În cadrul întâlnirii, au fost prezentate rezultatele preliminare ale activității grupurilor de lucru transnaționale EuroGuidance și au fost discutate direcțiile de acțiune și modalitatea de colaborare cu alte rețele și organe naționale și europene conexe, rezultatele anchetei europene despre orientarea în carieră, despre noile dezvoltări ale portofoliului de instrumente Europass.

➤ ***Grupul de lucru privind standarde și indicatori (SGIB), București, 23-24 mai 2019***

Reuniunea bianuală a Grupului de lucru al Comisiei Europene s-a axat pe discutarea aspectelor privind rolul dovezilor în elaborarea politicilor educaționale și a constituit, în același timp, un cadru propice pentru împărtășirea experiențelor naționale și schimbul de bune practici.

➤ ***Reuniunea anuală a rețelei europene pentru asigurarea calității în învățământul profesional și tehnic (EQAVET), București, 13-14 iunie 2019***

În cadrul reuniunii anuale a Rețelei Europene pentru Asigurarea calității în Învățământul profesional și Tehnic, a fost prezentat raportul anual și au fost

abordate subiecte de actualitate privind asigurarea calității în învățământul profesional și tehnic, cum ar fi: rolul programului Erasmus+, prezentarea noului standard ISO 21001, perspective privind asigurarea calității în VET, începând cu anul 2020.

f) Alte evenimente organizate la Bruxelles, sub egida PRES RO 2019

- *Conferința privind Combinarea competențelor digitale și antreprenoriale pentru a sprijini educația și formarea inovatoare – 21 mai 2019*
- Reuniunea a făcut parte din evenimentele dedicate Planului de acțiune în domeniul educației digitale și a inclus un dialog cu privire la procesul de elaborare a politicilor, precum și discuții care au acoperit toate nivelurile de educație, dezbateri plenare și în grupuri de lucru.
- *Policy forum: what role for community lifelong learning centres? The potential of one-stop shops for preventing youth at risk from disconnecting (29 mai 2019), organizat de Cedefop și Lifelong Learning Platform în colaborare cu PRES RO, găzduit de Reprezentanța Permanentă a României pe lângă UE.*

Cu tema Dezvoltarea de abordări coerente pentru parcursurile de actualizare a competențelor (25 iunie 2019), a fost organizată, la sediul Reprezentanței Permanente a României pe lângă Uniunea Europeană, a șaptea ediție a seminarului Centrului European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale (CEDEFOP).

Evenimentul s-a bucurat de prezența a peste 70 de participanți, atașați educației din cadrul Reprezentanțelor Permanente, reprezentanți ai agențiilor pentru ocuparea forței de muncă, ai ONG-urilor, ai organizațiilor patronale și sindicale.

Cu aceasta ocazie, CEDEFOP a prezentat ultimele sale cercetări cu privire la actualizarea competențelor adulților cu nivel scăzut de competențe/ calificări, prezentând un instrument pe care statele membre îl pot adapta pentru a aborda prioritățile naționale în ceea ce privește actualizarea competențelor adulților.

3. Concluzii

Dezbaterile care au avut loc în cadrul reuniunilor organizate în marja Președinției României la Consiliul UE au contribuit la continuarea demersurilor privind constituirea Spațiului european al educației, precum și pentru conturarea noului

Cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale – post 2020.

Din această perspectivă, concluziile reuniunilor vor reprezenta repere pentru elaborarea Cadrului strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale post 2020, prin evidențierea unor teme precum:

- digitalizarea / utilizarea inovării și noilor tehnologii în educație și formare;
- formarea competențelor pentru viitor;
- incluziune, tranziții și calitate în educație;
- formarea profesorilor;
- promovarea valorilor comune.

De asemenea, PRES RO a contribuit la continuarea inițiativelor privind:

- constituirea universităților europene (lansarea unui al doilea apel de proiecte în toamna anului 2019; organizarea unei conferințe la nivel înalt pe această temă – 7 noiembrie 2019, Bruxelles);
- constituirea centrelor de excelență în învățământul profesional și tehnic;
- legitimația europeană de student (va fi inițiat un grup de lucru cu câte doi reprezentanți din fiecare stat membru din Agențiile Naționale și Autoritățile Naționale).

PRES RO a obținut promovarea de inițiative noi în cadrul proceselor inter-guvernamentale:

- lărgirea cadrului de cooperare ASEM prin introducerea digitalizării ca prioritate transversală și crearea unui grup de lucru pe această temă;
- organizarea Conferinței Cercetărilor pe teme legate de Procesul Bologna și viitorul acestuia la București, ianuarie 2020, precum și consolidarea sinergiilor între inițiativele lansate la nivelul Uniunii Europene și Procesul Bologna, inclusiv prin organizarea unei Conferințe UE/EHEA, în prima parte a anului 2020;
- constituirea unui grup de lucru de implementare a Programului 2030 al platformei francofone IDNEUF.

4. Președinția României în domeniul educației și formării profesionale în cifre

Exercitarea Președinției României la Consiliul UE s-a concretizat în organizarea și desfășurarea în România a unui număr de 17 evenimente, dintre care 10 în București și 4 în alte orașe din țară (Alba-Iulia, Timișoara, Constanța), în 13 locații diferite. Evenimentele organizate s-au bucurat de un interes crescut din partea statelor membre, la evenimente înregistrându-se o participare medie de 24 de state membre per reuniune. În total, din cei 1626 de participanți la evenimentele organizate în România, 284 au provenit din state non UE, ceilalți acoperind toate statele membre ale UE.

Reuniunile organizate de PRES RO în țară au acoperit nivelul decizional cel mai înalt - 2 conferințe ministeriale, 4 reuniuni la nivel de director general, 11 evenimente la nivel de lucru tehnic/expert. Prezența nivelului înalt s-a concretizat în adoptarea unui număr de 6 declarații/recomandări la nivel de ministru, rectori sau studenți, documente care vor orienta evoluția proceselor europene de cooperare.

Calendarul de evenimente a fost gestionat de Ministerul Educației Naționale, cu implicarea a 25 de parteneri locali, 9 universități și 5 licee.

Din punct de vedere al conținutului evenimentelor, acesta a fost asigurat prin implicarea unui număr de 221 speakeri în cadrul a 60 de sesiuni plenare, 78 de sesiuni paralele sau ateliere de lucru.

